

Pensioen Inzicht

SPMS
stichting pensioenfonds
medisch specialisten

Editie #41 september 2015

Financiële toekomst

‘Achteraf is die
verplichte pensioen-
opbouw erg goed
geweest’

**Gepensioneerde
Felix van Lammeren**

— pagina 4

**Nieuw: wat doet
SPMS met mijn geld?**

— Pagina 12

**Extra
dossier**
een stabielere
pensioen door
nieuwe regels
Pagina 8

Uw pensioen.
Ons specialisme.

In deze uitgave

Geld & Goed

Gepensioneerde
Felix van Lammeren:
'Het voelt nog als
de grote vakantie'

4

8

Dossier nFTK

Een stabielere pensioen door
nieuwe regels

12

Wat doet SPMS met mijn geld?

Een kijkje achter de schermen
van het vermogensbeheer

14

Weet hoe het zit

De invloed van indexatie en inflatie op
uw koopkracht

17

Vraag & Antwoord:

Veel mensen krijgen helaas te maken met de
langdurige zorg. Hoe komt uw eigen bijdrage
tot stand?

18

SPMS Nieuws

• Tips voor een financieel goede oude dag
• DNB verlaagt rekenrente

20

PensioenFacts

Financiële toekomst

Het thema voor deze editie van **PensioenInzicht** is uw financiële toekomst. Want ook al bent u met pensioen, SPMS helpt u graag om inzicht te krijgen in uw financiën voor een financieel gezonde toekomst.

Nieuw in PensioenInzicht is dat we u laten zien hoe wij uw geld beleggen. Uit het lezersonderzoek van afgelopen voorjaar bleek dat veel lezers daar interesse in hebben. Op pagina 12 leest u hoe SPMS inspeelt op de bewegingen in de financiële markten, teneinde op de beste manier het pensioenvermogen te beheren.

Het is belangrijk dat u goed op de hoogte bent van uw koopkracht. Op pagina 14 legt SPMS uit wat de invloed van indexatie en inflatie daarop is. Maar u kunt de zaken nog zo goed geregeld hebben, er kunnen zich altijd onverwachte omstandigheden voordoen. U kunt bijvoorbeeld onverwacht langdurige zorg nodig hebben. Weet u dan hoe het zit met uw eigen bijdrage? U leest er alles over op pagina 17.

Gelukkig gaat het ook vaak voorspoedig, en kunnen veel van onze gepensioneerden volop genieten van het pensioen dat ze bij SPMS hebben opgebouwd. Zo leest u op pagina 4 hoe Felix van Lammeren zijn inkomen van vandaag heeft weten op te bouwen en hoe hij nu kan genieten van de tijd en financiële ruimte die hij heeft.

In deze editie treft u bovendien een extra bijlage aan: in het hart van het magazine informeren we u uitgebreid over de inhoud en de gevolgen van het nieuw Financieel Toetsingskader.

'Bewustwording en inzicht zijn het belangrijkste'

Op de operatiekamers werken zij intensief met elkaar samen. Dit keer wisselen SPMS-bestuurslid Kees van Tulder en Boudewijn Borger van der Burg van gedachten over de financiële toekomst.

Boudewijn Borger van der Burg
"Mijn financiële toekomst is niet iets waar ik vaak mee bezig ben. Wel heb ik een tijd geleden alweer gekozen voor uitbreiding van mijn pensioen via een opt-in. Mijn vrouw zit in de advocatuur en bouwt geen verplicht pensioen op. Ik houd er rekening mee dat het grootste deel van het pensioen van mij zal moeten komen. Ook beleg ik sinds kort voorzichtig."

Kees van Tulder "Beleggen is inderdaad een manier om extra vermogen op te bouwen. SPMS biedt een redelijk pensioen, maar de uitkering is een stuk lager dan het inkomen tijdens de actieve periode. Bij een ongewijzigd uitgavenpatroon moet je dus aanvullende maatregelen treffen. Hoe jonger je bent, hoe makkelijker dat is."

Boudewijn Borger van der Burg
"Dat is zeker zo, maar ik zie dat jongere collega's vaak behoorlijke financiële verplichtingen hebben, ook vanwege kinderen. Daar ligt dan de nadruk op. Oudere specialisten hebben meer aandacht voor hun pensioen. Zij zien hun goodwill vaak

als pensioenvoorziening. Ik weet niet of ik daar te zijner tijd nog op kan rekenen. Dat dwingt me ertoe om na te denken over andere onderdelen van de oudedagsvoorziening."

Kees van Tulder "Daarvoor is het belangrijk om inzicht te hebben in je financiële situatie. Twee keer in je loopbaan kun je gratis een financiële scan laten maken door een financieel planner van SPMS. Die is onafhankelijk en heeft dus geen banden met financiële instellingen. Als aanvulling op het pensioen noodzakelijk blijkt, dan geven ze advies, maar het is aan de deelnemer en zijn adviseur om daar invulling aan te geven."

Boudewijn Borger van der Burg
"Ik denk dat dat wel handig is. Al is het maar dat je weet welke verplichtingen je aan kunt gaan die ook op lange termijn nog effect hebben."

Kees van Tulder "Ook langer doorwerken is een manier om je pensioen te verhogen. Maar veel medische beroepen zijn zwaar, zeker als onregelmatigheid een rol speelt. We zouden als beroepsgroep meer kunnen nadenken over de mogelijkheden van demotiebeleid. We moeten toe naar meer taakdifferentiatie en flexibilisering, ook in de vrije praktijk."

Boudewijn Borger van der Burg
"Voor een deel zou je misschien meer bestuurlijke zaken kunnen doen als je ouder wordt. Daar komt steeds meer werk nu ziekenhuizen de omslag maken naar maatschap-

pelijke bedrijven, met resultaatsverantwoordelijke bestuurlijke eenheden."

Kees van Tulder "Pensioen moet je in een bredere context bezien. Als deelnemer ben je verantwoordelijk voor je eigen financiële toekomst. Die verantwoordelijkheid kun je echter pas nemen als je weet waar het om gaat. Als SPMS hebben wij een inspanningsverplichting om iedere deelnemer in die positie te brengen. Eén telefoontje is genoeg om een afspraak te maken met een financieel planner."

Kees van Tulder (l) en Boudewijn Borger van der Burg (r) in gesprek

Naam Boudewijn Borger van der Burg
Leeftijd 39 jaar
Functie vaatchirurg
Ziekenhuis Alrijne Ziekenhuis, Leiderdorp

Naam Kees van Tulder
Leeftijd 62 jaar
Functie anesthesioloog
Ziekenhuis Alrijne Ziekenhuis, Leiderdorp

Meer weten?
Stuur dan een e-mail naar advies@spms.nl of bel met 020 - 583 62 62.

‘De pensioenpremie van SPMS was een flinke hap uit mijn inkomen. Maar achteraf gezien is die automatische, verplichte pensioenopbouw erg goed geweest’

'De verplichte pensioenopbouw is erg goed geweest'

Felix van Lammeren was bijna 30 jaar oncologisch chirurg in het Slingeland Ziekenhuis in Doetinchem. Daarnaast was hij jarenlang opleider van co-assistenten, tropenartsen en AIOS Heelkunde. Nog maar heel recent, sinds 1 juni van dit jaar, is hij met pensioen en geniet hij volop van de vrijheid die hem dat biedt. Zijn draai weet hij al aardig te vinden in deze nieuwe fase van zijn leven. De vrije tijd geeft hem de kans diverse soorten ‘achterstallig onderhoud’ in te halen en maatschappelijk actief te zijn.

“Ik ben nog maar net met pensioen. Het voelt nog als de grote vakantie van de lagere school. 's Ochtends denk ik ‘wat zal ik gaan doen?’. Maar ik weet mijn draai al aardig te vinden.” Dat Van Lammeren zich niet verveelt, blijkt wel uit de lange lijst bezigheden die hij opsomt: tuinieren, tekenen, schilderen, fotograferen, hardlopen. “We wonen in het buitengebied van Doetinchem, in Zelhem. In 2006 hebben we hier ons huis gekocht met een flinke tuin. Ik heb nu eindelijk de tijd om die goed bij te houden. Verder klus ik regelmatig, ik repareer dingen graag zelf. Eén van de zaken waar ik met plezier aan knutsel, is mijn oldtimer, een Austin Healey uit 1954. Het is een prachtexemplaar, dat ik in Schotland heb kunnen kopen. De vorige eigenaar heeft hem helemaal in oude staat teruggebracht. Hij bleek in prima conditie te zijn. Nu onderhoud ik hem voor een deel zelf en samen met mijn vrouw rijden we er rally's mee.”

Pensioen € 48.000

Uitkering lijfrente met een looptijd van 10 jaar
Uitbetaling 90 procent van de goodwill in 3 jaar
Vanaf september 2015: AOW

Bruto-inkomen circa 40 procent lager dan het inkomen tijdens werkende leven

Inhalen

“Wat ik vooral waardeer aan met pensioen zijn, is dat ik niets meer ‘moet’. Niet meer om 7.00 uur in het ziekenhuis zijn, niet meer om 12.00 uur bij een bespreking, niet meer op een bestemde tijd iets moeten doen of ergens moeten zijn. Die grotere vrijheid is bijzonder prettig.” De vrije tijd die Van Lammeren nu heeft, besteedt hij onder meer aan diverse soorten ‘achterstallig onderhoud’. “Er ligt nog een flinke stapel foto’s en videomateriaal dat ik wil ordenen en digitaliseren. Maar belangrijker nog vind ik de kans om sociale contacten aan te halen en op te frissen. Daar heb ik nu, samen met mijn vrouw die sinds twee jaar met pensioen is, meer tijd voor. Als je diensten draait als chirurg, kun je niet altijd bij sociale gelegenheden zijn. Nu heb ik de gelegenheid om veel verjaardagen in te halen en onze vrienden in binnen- en buitenland vaker te bezoeken. Bovendien, eind dit jaar wordt ons eerste kleinkind geboren, dus daar zal ook de nodige tijd naartoe gaan!”

Ook maatschappelijk is Van Lammeren actief. Hij is ambassadeur van het Inloophuis Oude IJssel in Doetinchem dat sinds maart geopend is. Hier kunnen kankerpatiënten en hun naasten terecht voor informatie en advies. Zij kunnen altijd binnenlopen voor een gesprek, een kop koffie of een creatieve activiteit. “Ik draag daar graag onbezoldigd aan bij. Vanuit mijn achtergrond als oncologisch chirurg kan ik het inloophuis vertegenwoordigen bij diverse gelegenheden, de bezoekers bijstaan, vragen beantwoorden en eventueel ook advies geven. Uiteraard zonder de behandelend specialist voor de voeten te lopen. Het contact met patiënten en de arts-assistenten, mis ik overigens wel. En mijn vak. Dat heb ik altijd erg leuk gevonden. Dingen maken die kapot zijn, mensen beter maken, geeft veel voldoening. Daarom ben ik blij met mijn inbreng in het inloophuis.”

‘Ik ben nog maar net met pensioen. Het voelt nog als de grote vakantie van de lagere school’

Financiële levensloop

Bruto is Van Lammerens inkomen nu zo’n zestig procent van wat hij voorheen verdiende. Daartegenover staan echter ook lagere lasten. “Ik betaal nu geen kosten meer voor de arbeidsongeschiktheidsverzekering en er gaat geen geld meer naar de pensioenpremie. Daardoor is ons netto-inkomen prima.” Minder inkomen betekent voor Van Lammeren niet dat hij opeens voorzichtiger met geld omgaat. “Door de Financiële Scan weet ik zeker dat we ruimschoots uitkomen met ons pensioeninkomen. Al onze kosten en uitgaven, ook aan bijvoorbeeld vakanties, zijn in kaart gebracht en in het financiële plaatje verwerkt. De formele uitkomst luidde dat het inkomen ‘zowel vóór als na de pensioendatum voldoende is om in het gewenste levensonderhoud te voorzien’. In de praktijk komt het erop neer dat we de komende 30 jaar een extra besteedbaar budget van 25.000 euro per jaar hebben.”

De pensioenopbouw van Felix van Lammeren

Pensioen € 48.000

1986 begonnen met pensioen opbouwen bij SPMS

1999 persoonlijk financieel plan laten opstellen door adviseur: o.a. lijfrenteverzekering afgesloten

2010 financiële check-up door adviseur om moment van pensionering te bekijken

2015 Financiële Scan door SPMS

1 juni 2015 met pensioen

Toen van Lammeren op zijn 36^e als chirurg in het Slingeland Ziekenhuis in Doetinchem begon, startte hij ook met pensioen opbouwen bij SPMS. “In die begintijd moest de goodwill worden betaald en hadden we twee jonge kinderen van 4 en 1 jaar. Door de verhuizing naar het oosten van het land had mijn vrouw haar verloskundigenpraktijk in Amsterdam moeten verkopen. Zij is toen een tijdje thuis gebleven om voor de kinderen te zorgen. We hadden samen één inkomen en de pensioenpremie aan SPMS was daar elk kwartaal een flinke hap uit. Ik heb toen wel gedacht ‘ik kan dat geld beter gebruiken’, maar achteraf gezien is die automatische, verplichte pensioenopbouw erg goed geweest. Met de uitstekende beleggingsresultaten en een bijzonder hoge dekkingsgraad van op dit moment zo’n 122,5 procent (per juli 2015, red.), geeft dat een prima pensioen. Hoe goed het geregeld is, daar kom je pas later achter.”

Pas later, toen hij zijn draai in het werk en het bestuurlijke en sociale leven had gevonden, was er meer aandacht voor financiële zaken. “Niet helemaal tevreden over het grote, landelijke advieskantoor waarbij ik was aangesloten, kwam ik eigenlijk bij toeval in contact met een klein financieel advieskantoor. We hadden net een huis

gekocht, mijn vrouw ging weer werken als tweedelijns verloskundige. Onze financiële situatie veranderde. De adviseur die mij toen benaderde, heeft een persoonlijk financieel plan geschreven waarin alle aspecten aan bod kwamen. Niet alleen pensioen en arbeidsongeschiktheid, maar bijvoorbeeld ook de hypotheek en verzekeringen. Hij heeft mij geadviseerd om een lijfrenteverzekering af te sluiten als aanvulling op de pensioenopbouw en om bijvoorbeeld onrendabele kapitaalverzekeringen op te heffen. In de loop der jaren hebben zijn adviezen keer op keer zijn waarde bewezen. Dat bleek ook uit de Financiële Scan die ik afgelopen januari bij SPMS liet doen.”

CV Felix van Lammeren 65 jaar

25 mei 1950 geboren in Haarlem

1972-1978 Studie geneeskunde Vrije Universiteit, Amsterdam
1978-1981 en 1982-1985 Opleiding Heelkunde Sint Lucas Ziekenhuis, Amsterdam
1981-1982 Surgical Research Fellow, University of Cincinnati Medical Center, VS
1985-1986 Chef de Clinique afdeling Heelkunde Sint Antonius Ziekenhuis Nieuwegein
1986-2015 Chirurg in het Slingeland Ziekenhuis in Doetinchem

Felix van Lammeren is getrouwd en heeft een zoon en een dochter.

Een stabielere pensioen door nieuwe regels

Kabinet kiest voor meer zekerheid

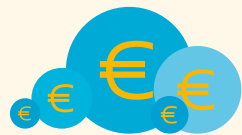
Nieuw Financieel Toetsingskader

‘Het kabinet wil uw pensioen minder gevoelig maken voor schokken op de financiële markten’

Per 1 januari 2015 zijn nieuwe pensioenregels in de wet vastgelegd: het zogenaamde nieuw Financieel Toetsingskader (nFTK). Op de volgende vier pagina's leest u eerst wat de overheid heeft beoogd met de veranderingen en vervolgens wat dit voor u betekent.

Vanwaar deze nieuwe wetgeving?

Met name de lage rente en een stijgende levensverwachting maakten, dat de rendementen op de beleggingen de laatste jaren de toegenomen verplichtingen niet konden bijhouden. Het kabinet wil de pensioenen daarom minder gevoelig maken voor schokken op de financiële markten. Daardoor wordt uw pensioen veiliger. Bovendien wil het kabinet risico's en rendementen eerlijker over de generaties verdelen.

→ De **dekkingsgraad** geeft aan of een pensioenfonds voldoende geld heeft om alle tot nu toe opgebouwde pensioenen uit te betalen; nu en in de toekomst.

→ **Indexatie** is de aanpassing van het pensioen aan de gestegen kosten van het levensonderhoud of aan de gestegen lonen.

Hoe wil de overheid meer zekerheid bereiken?

Als we het hebben over een grotere zekerheid rond ons pensioen, dan gaat het daarbij om de zekerheid van de nominale pensioenen. Een nominaal pensioen is een pensioen in euro's, dat niet automatisch meestijgt met de stijgende kosten van het levensonderhoud. Op vier manieren bereiken we meer zekerheid:

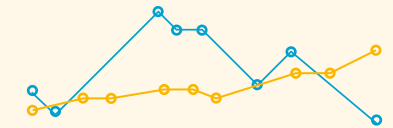
1 Hogere buffers

De pensioenfondsen moeten hogere buffers aanhouden. Die buffers zijn een extra reserve bovenop de bedragen die nodig zijn om de pensioenuitkeringen te kunnen betalen. Deze buffer moet bij SPMS minimaal 21 procent zijn. Eind juli 2015 had SPMS een buffer van rond de 24 procent. De pensioenfondsen die te weinig buffers hebben, zijn verplicht een plan te maken om binnen 10 jaar de vereiste buffers te hebben opgebouwd. Een hogere buffer betekent meer zekerheid, omdat een pensioenfonds daardoor minder snel financiële problemen krijgt.

2 Minder snel indexeren

Het pensioen wordt ook stabielere doordat minder snel tot indexatie mag worden overgegaan. Voorwaardelijke indexaties mogen pas worden verleend bij een dekkingsgraad boven de 110 procent. Bovendien geldt dat de indexatie toekomstbestendig moet zijn. Er moeten op het moment van toekenning dus voldoende financiële middelen zijn om de indexatie gedurende meerdere jaren te kunnen toekennen.

3 Stabiliteit in plaats van dagkoersen

In het nFTK is de financiële positie van pensioenfondsen minder afhankelijk van dagkoersen. Zo wordt uitgegaan van een gemiddelde stand van de dekkingsgraad over de laatste 12 maanden: de zogenaamde 'beleidsdekkingsgraad'. Dit geeft uiteraard minder schommelingen, waardoor indexatie niet langer afhankelijk is van de toevallige stand van de dekkingsgraad op die bepaalde datum.

4 Langere hersteltermijn; lagere kortingen

Als een pensioenfonds financieel in zwaar weer verkeert, heeft het de mogelijkheid om de rechten van de deelnemers en gepensioneerden te korten. In de nieuwe wetgeving zijn pensioenfondsen verplicht te korten als de dekkingsgraad 5 jaar lang onder de circa 104,2 procent heeft gelegen. Eerder was dat 3 jaar. Nieuw is bovendien dat die korting mag worden uitgesmeerd over maximaal 10 jaar.

Nieuwe regels: wat betekent dit voor mij?

Door het nFTK wordt ons pensioen veiliger. De zekerheid van de uitkeringen wordt groter. Als gevolg van de nieuwe wetgeving heeft het bestuur een aantal besluiten genomen, op grond van twee uitgangspunten: (1) we moeten eventuele verliezen niet te veel doorschuiven naar de toekomst en (2) de besluiten moeten evenwichtig uitpakken voor alle deelnemers.

Concreet heeft het bestuur het volgende besloten. De premiesystematiek wordt voornamelijk niet aangepast. Ook de systematiek van de onvoorwaardelijke 3 procent indexatie blijft ongewijzigd. SPMS heeft hiervoor geld gereserveerd en verwacht deze ook in de toekomst te kunnen realiseren. Deze indexatie kan alleen worden aangetast als het financieel heel erg tegenzit, waardoor de dekkingsgraad van het fonds gedurende langere tijd beneden de minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,2 procent komt te liggen. Ook zal SPMS, door de strengere regels en kijkend naar de toekomst, iets lagere aanvullende indexatie verlenen. Welke besluiten het SPMS-bestuur precies heeft genomen, leest u in het kader.

‘Eventuele verliezen schuiven we niet te veel door naar de toekomst’

De zeven belangrijkste besluiten van het SPMS-bestuur

- Het bestuur heeft de hersteltermijn niet vastgesteld op het wettelijke maximum van 10 jaar, maar op 7 jaar. Dit om te voorkomen dat de dekkingsgraad te ver wegzakt. Hiermee wordt meer evenwicht bereikt in de positie van jongeren en ouderen.
- Als SPMS gedurende een periode van 5 jaar minder geld heeft dan de wet vereist (onderdekking), voert het fonds een zodanige korting door dat de wettelijk vereiste dekkingsgraad weer wordt bereikt. De korting wordt dus niet uitgesmeerd over een langere periode. Dit is in het voordeel van de jongere deelnemers.
- Het bestuur vindt een korting van gemiddeld één keer in de 10 jaar acceptabel. Deze grens lag op eens in de 40 jaar. Dit is aangepast omdat onder de nieuwe regels sneller een korting plaatsvindt. De omvang van de eventuele korting is wel lager dan voorheen.
- SPMS kent naast de onvoorwaardelijke 3 procent indexatie, voorwaardelijke aanvullende indexaties indien:
 - de loontrend van de ambtenaren hoger is dan 3 procent. Het bestuur heeft besloten dat in deze situatie indexatie wordt toegekend als de dekkingsgraad hoger is dan 110 procent. Dit niveau lag op 104,2 procent.
 - de financiële positie zo goed is dat een extra indexatie toegekend kan worden. Dit is afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad. De grens daarvoor is verlaagd van circa 141 naar 133 procent (voordeel ouderen). Als de dekkingsgraad - op basis van marktwaarde - hoger is dan 133 procent, wordt 20 procent van het overschot als extra indexatie toegekend. Dit was 25 procent (voordeel jongeren).
- Wanneer een indexatie niet of niet volledig is toegekend, wordt dit op een later tijdstip, wanneer er wel voldoende middelen zijn, niet ingehaald. Als de financiële positie weer verbetert, repareert SPMS eventuele achterstanden collectief via het winstdelingsmechanisme (zie vorige punt).
- Door het verminderen van de risico's op de beleggingsportefeuille, neemt de kans op kortingen af. Om het risico op kortingen verder te reduceren is in het beleggingsbeleid 78 procent van het renterisico van de verplichtingen afgedekt. Dit was 70 procent. Bovendien heeft SPMS 8 procent van de aandelenportefeuille verkocht en zijn daarvoor obligaties aangekocht (voordeel ouderen).
- SPMS gaat in beginsel een dynamisch beleggingsbeleid hanteren. Dit betekent dat bij hoge dekkingsgraden het risico wordt afgebouwd (voordeel ouderen), terwijl bij lage dekkingsgraden het risico wordt vastgehouden (voordeel jongeren).

Gevolgen voor de verschillende generaties

SPMS vindt het belangrijk dat de nieuwe regels evenwichtig uitpakken voor alle deelnemers. Zoals u in de bestuursbesluiten kunt lezen, houdt het bestuur rekening met een gelijke behandeling van jong en oud. Een overzicht van enkele plussen en minnen voor de verschillende generaties bij SPMS op een rij.

‘SPMS zoekt altijd naar een uitwerking die evenwichtig uitpakt voor alle deelnemers’

Gevolg van	Onderwerp	Jongeren	Ouderen
nFTK	Grotere nominale pensioenzekerheid	⊖	⊕
nFTK	Hogere buffers	⊕	⊖
nFTK	Korten na 5 ipv 3 jaar	⊖	⊕
nFTK	Spreiding kortingen over langere periode	⊖	⊕
Bestuursbesluit	Kortingen niet over maximaal 10 maar over 7 jaar	⊕	⊖
Bestuursbesluit	Bij 5 jaar te lage dekkingsgraad korting ineens	⊕	⊖
Bestuursbesluit	Diverse maatregelen voorwaardelijke indexatie	⊕⊖	⊕⊖
Bestuursbesluit	Handhaven huidige premiesystematiek	⊕	⊖
Bestuursbesluit	Minder risico beleggingsportefeuille	⊖	⊕
Bestuursbesluit	Dynamisch beleid:		
	Derisken hogere dekkingsgraden	⊖	⊕
	Vasthouden aan asset-mix bij dalende dekkingsgraden	⊕	⊖

Zoals u in het overzicht kunt zien is er een redelijke evenwichtige verdeling van plussen en minnen tussen de generaties.

Toelichting

Het nFTK moet meer stabiliteit brengen door de spreiding van maatregelen over een langere periode. Dit is meer in het belang van de ouderen. Gepensioneerden worden door een korting namelijk direct in hun portemonnee geraakt. Als die korting uitblijft of lager is hebben zij daar dus direct belang bij. Aan de andere kant is het bestuursbesluit om hard in te grijpen als de dekkingsgraad 5 jaar lang onder het wettelijke vereiste niveau heeft gelegen, in het voordeel van de jongeren. Van het uitsmeren over een langere periode is in dat geval geen sprake.

Jongeren zijn bovendien meer gebaat bij een zo groot mogelijk belegd vermogen. Zij kunnen daarbij profiteren van een lange periode van goede rendementen, terwijl de vereiste hogere buffers zorgen voor dat grotere belegd vermogen. Het bestuursbesluit om eerder tot winstdeling over te gaan, is dan weer in het voordeel van ouderen. Ouderen profiteren immers direct van het hogere pensioen. Voordelig voor ouderen is eveneens het besluit om minder risico te gaan nemen in de beleggingsportefeuille. Zij hebben namelijk minder tijd om slechte beleggingsresultaten te compenseren in goede tijden.

Bij welke dekkingsgraad gebeurt wat?

	104,2	110	121	133
5 jaar lang onder de 104,2: korten				
Ten minste 110: voorwaardelijke aanvullende indexatie indien loontrend meer dan 3% (dit was 104,2)				
Onder 121: herstelplan indienen bij DNB				
Ten minste 133: extra indexatie (dit was 141)				

U betaalt premie aan SPMS voor de opbouw van uw pensioen. Omdat premies alleen niet voldoende zijn om alle pensioenen te betalen belegt SPMS uw geld. In deze nieuwe rubriek laten wij zien hoe uw pensioenfondsen belegt en wat SPMS doet om de risico's zo veel mogelijk te beperken.

Beleggen in een beweeglijke omgeving

De markten waarin een pensioenfonds belegt zijn vaak volatiel ofwel beweeglijk. De recente ontwikkelingen rondom Griekenland bijvoorbeeld, brachten de financiële markten behoorlijk in beweging. Kan SPMS snel inspelen op dergelijke ontwikkelingen? Om te profiteren, maar ook om vermogen veilig te stellen, zodat u een optimaal pensioen krijgt?

“Dat kan zeker”, zegt Marcel Roberts, Chief Investment Officer bij SPMS. “Maar dat is eigenlijk zelden nodig. Pensioenfondsen zijn immers langetermijnbeleggers.” Over het algemeen ontvangt SPMS de eerste premie als een deelnemer 35 jaar is. 30 jaar later keert SPMS het eerste pensioen uit. En dit blijft SPMS doen tot gemiddeld het 88^e levensjaar. Dat is nog eens 23 jaar. “Grofweg kun je zeggen dat SPMS iedere premie die het ontvangt voor 30 jaar kan beleggen. Uiteraard is de praktijk enigszins anders. Want een pensioenfonds is een collectief. Er zijn mensen die starten, mensen die vlak voor hun pensioen staan en gepensioneerd. Toch is het een feit dat een pensioenfonds op lange termijn rendementen moet

halen om over een lange termijn aan de verplichtingen te voldoen.” Juist omdat een pensioenfonds belegt voor de lange termijn, kan het wat doorstaan. “Elke markt kent cycli. Bij opgaande markten is er niets aan de hand. Daardoor heeft een langetermijnbelegger bij neergaande markten voldoende tijd om te herstellen.” Uw pensioen zal dus niet zomaar veranderen als gevolg van bewegingen op de markt.

Beleggingsproces

De belangrijkste beslissing in het beleggingsproces van een fonds is de vermogensverdeling (allocatie). Het bestuur gebruikt hiervoor uitgebreide (scenario)studies. Marcel Roberts: “Een voorbeeld van allocatie is 30 procent aandelen, 50 procent vastrentende waarden, 10 procent vastgoed en 10 procent hedge funds. Het bestuur stelt ook de bandbreedtes vast waarbinnen de verdeling moet blijven. Bijvoorbeeld dat aandelen niet minder dan 25 procent mogen bedragen en niet meer dan 35 procent. Zo

kan het fonds inspelen op ontwikkelingen in de markten. Tegelijkertijd zorgt de bandbreedte ervoor dat er niet onnodig veel transacties plaatsvinden om precies op de juiste verdeling te blijven. Markten zijn nu eenmaal beweeglijk.”

Passief en actief

Elk pensioenfonds huurt managers in om het vermogen te beheren. De belangrijkste is de zogenoemde fiduciair manager. “Die geeft adviezen en selecteert de managers die het vermogensbeheer daadwerkelijk uitvoeren”, legt Marcel Roberts uit. Er zijn actieve en passieve managers. “Dat zegt niets over hoeveel transacties een manager doet. Het geeft aan of hij de benchmark volgt of niet. De benchmark is een meetlat, bestaande uit een bepaalde set aandelen of obligaties, waaraan we onze beleggingsresultaten afmeten. Passief wil zeggen dat de manager de benchmark zoveel mogelijk volgt. Door koersontwikkelingen kan een benchmark voortdurend veranderen. Dan moet een passieve manager veel handelen om de benchmark te volgen. Het is dus ook niet risicoloos. De bewegingen van de markt zijn er altijd. Actieve managers hebben juist de vrijheid om van de benchmark af te wijken, om zo extra rendement te behalen. Of juist te voorkomen dat ze in een neergaande markt net zoveel verlies maken als de benchmark. Zij spelen actief in op ontwikkelingen in de markten. Maar wel

altijd binnen de regels van het beleggingsbeleid van het SPMS.” In het beleggingsbeleid staat ook hoeveel actief beheer is toegestaan.

Griekenland

De ontwikkelingen rond Griekenland volgt SPMS op de voet. “Niet omdat we Griekse staatsobligaties hebben, SPMS bezit in Europa alleen Duitse en Nederlandse staatsobligaties”, stelt Marcel Roberts gerust. “Wel omdat de markten er onrustig van worden. Die onrust strookt overigens niet met de economische werkelijkheid. Economisch gezien is Griekenland niet belangrijk. Het gaat om minder dan 2 procent van de economie van de eurozone.” Dat neemt niet weg dat SPMS wel degelijk procedures heeft om snel beslissingen te kunnen nemen. “Als het nodig is, roepen we de beleggingscommissie of het bestuur bijeen. Dat kan binnen een dag. Maar zolang het onwaarschijnlijk is dat SPMS op langere termijn in de problemen komt, zal het bestuur niet ingrijpen.” Daarnaast is de directe exposure naar Griekenland zeer beperkt.

Conclusie

SPMS doet er alles aan om u een optimaal pensioen te bieden en volgt ontwikkelingen op de markten dan ook nauwlettend. Bijvoorbeeld de recente ontwikkelingen rondom Griekenland. Ook zijn er procedures die snel ingrijpen mogelijk maken. Maar omdat SPMS een langetermijnbelegger is, is dit zelden of nooit nodig. De managers die een actief mandaat van SPMS hebben, kunnen overigens wel direct inspelen op ontwikkelingen. En dat mag u ook verwachten van deze actieve managers.

Marcel Roberts is sinds november 2012 Chief Investment Officer van SPMS. In deze functie is hij verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleggingsbeleid dat door SPMS gevolgd wordt.

Wat doen indexatie en inflatie met mijn koopkracht?

Indexatie en inflatie bepalen of de koopkracht van uw pensioen stijgt of daalt. SPMS hanteert een vaste jaarlijkse indexatie van 3 procent. Maar hoe zit het als u heeft gekozen voor conversie? En wat is eigenlijk de invloed van inflatie op uw inkomen?

Edwin Pijpers
Manager financiële planning bij SPMS, neemt mogelijke scenario's van uw levensloop door en geeft advies.

'In 2014 koos bijna 88 procent van de deelnemers die met pensioen gingen voor hoge conversie'

Indexatie

SPMS past de vaste indexatie van 3 procent per jaar toe op alle opgebouwde aanspraken, voor en na de pensioendatum. Dit is een onvoorwaardelijke indexatie. Alleen als het financieel heel erg tegenzit, heeft SPMS – zoals ieder pensioenfonds – de mogelijkheid om hierop als laatste redmiddel een korting toe te passen.

Extra indexatie

SPMS kan ook extra indexatie geven, boven de vaste 3 procent. Maar alleen als de dekkingsgraad dat toelaat. Edwin Pijpers: "Om de dekkingsgraad te bepalen, delen we de bezittingen van het fonds door de verplichtingen. De verplichtingen zijn alle toekomstige pensioenuitkeringen bij elkaar opgeteld, teruggerekend naar nu. Omdat de rente nu laag is, zijn de verplichtingen hoog. We moeten dus meer geld reserveren om aan onze verplichtingen te kunnen voldoen. Dat resulteert in een lagere dekkingsgraad."

Goed om te weten

Een lagere dekkingsgraad is niet iets om u direct zorgen over te maken. De dekkingsgraad van SPMS is nog steeds goed. Alleen niet goed genoeg om extra indexatie te geven. Als de rente stijgt of een hoger rendement wordt behaald op de beleggingen, kan SPMS misschien weer extra indexeren.

Wat betekent conversie voor uw pensioen?

Voordat u met pensioen ging, kon u kiezen voor conversie: bij aanvang een hogere uitkering in plaats van de vaste jaarlijkse verhoging van uw pensioenuitkering (zie ook kader). In 2014 koos bijna 88 procent van de deelnemers die met pensioen gingen voor hoge conversie.

Conversie en indexatie

Conversie kent twee varianten: de hoge en de lage conversie. Koos u voor hoge conversie? Dan steeg uw pensioen bij aanvang direct met zo'n 40 procent. U krijgt echter geen vaste jaarlijkse indexatie meer.

Koos u voor lage conversie? Dan ging uw pensioen ruim 20 procent omhoog. Daarnaast ontvangt u nog jaarlijks een vaste indexatie van 1,25 procent.

"Conversie betekent niet dat uw pensioen nooit meer geïndexeerd wordt," legt Edwin Pijpers uit. "Stel dat de dekkingsgraad hoog genoeg is voor extra indexatie, boven de vaste 3 procent. Dan krijgt u die extra indexatie ook. Sinds de crisis van 2008 heeft SPMS echter geen extra indexatie toegelaten. De pensioenuitkeringen van mensen die kozen voor een hoge conversie stegen de laatste 7 jaar dus niet. Mensen die kozen voor een lage conversie kregen alleen de vaste jaarlijkse verhoging van 1,25 procent."

Goed om te weten

Als u overlijdt, kan uw partner opnieuw kiezen voor wel of geen conversie. Houdt u rekening met het volgende: bij overlijden krijgen partners een flinke vrijstelling voor de erfbelasting. Een pensioen- of lijfrentevoorziening ten behoeve van de partner brengt de fiscus in mindering op die vrijstelling. Ook dat kan van belang zijn bij de keuze voor conversie. Een financieel planner van SPMS kan u hierover meer vertellen. U kunt onze financieel planners bereiken via telefoonnummer 030 - 693 76 80. Of stuur een e-mail naar advies@spms.nl

Inflatie en uw koopkracht

Inflatie is nauw verbonden met indexatie. Want als de prijzen stijgen, is het fijn als uw pensioen meestijgt.

De afgelopen jaren was de inflatie gemiddeld zo'n 2 procent. Bijna al uw uitgaven worden dus ieder jaar hoger. Slechts enkele uitgaven volgen de inflatie niet en blijven gelijk. Zoals de hypotheekrente die voor langere tijd vaststaat.

'De afgelopen jaren was de inflatie gemiddeld zo'n 2 procent. Bijna al uw uitgaven worden dus ieder jaar hoger'

Als uw pensioen niet stijgt, heeft u met dezelfde uitkering dus ieder jaar minder te besteden. Edwin Pijpers: "Op dit moment is de vaste indexatie van 3 procent hoger dan de inflatie. Maar heeft u gekozen voor hoge conversie, dan stijgt uw pensioenuitkering nu niet. U heeft wel vanaf aanvang een veel hogere pensioenuitkering ontvangen. Pas als de dekkingsgraad extra indexatie toelaat, stijgt uw pensioen weer. Overigens hangt een hogere dekkingsgraad meestal samen met een hogere rente. Diezelfde hogere rente leidt doorgaans weer tot hogere inflatie. Dan worden bijvoorbeeld de kosten voor levensonderhoud ook hoger. Uw koopkracht zal dus maar weinig stijgen."

Goed om te weten

Een lijfrente bij een bank of verzekeraar bestaat meestal uit een vaste uitkering die niet wordt geïndexeerd. Door inflatie neemt de koopkracht van deze uitkering jaarlijks af.

Ik kies voor hoge conversie

Geen vaste indexatie

Wat gebeurt er als de dekkingsgraad stijgt ten gevolge van een stijgende rente?

Hogere rente

Extra indexatie, ook bij hoge conversie

Hogere inflatie

Hoger pensioen

Conclusie

Uw pensioen is hoger, maar door de inflatie gaat u er niet of nauwelijks op vooruit.

Dekkingsgraad

Hogere rente

Hoger rendement beleggingen

Stijging dekkingsgraad

BPMS

Begin juli was 82 procent van alle actieve SPMS-deelnemers lid van de vereniging BPMS. 87 procent van de pensioengerechtigden en voormalig deelnemers was op dat moment buitengewoon lid. De leden van de VvA van BPMS vertegenwoordigen uw pensioenbelangen.

Wilt u weten wie uw afgevaardigde is?

Log dan in op Mijn Pensioen OK via www.spms.nl > tabblad BPMS > Lidmaatschap > Uw afgevaardigde.

Bent u nog geen lid van de vereniging BPMS?

Neemt u deel aan de pensioenregeling van SPMS, dan bent u niet automatisch lid van de beroepspensioenvereniging. Wilt u dat uw pensioenbelangen zo goed mogelijk worden behartigd? Word dan lid van BPMS. Met uw lidmaatschap levert u een bijdrage aan het voortbestaan van uw pensioenregeling. Via Mijn Pensioen OK kunt u zien of u al lid bent, ook kunt u zich daar aanmelden. Het lidmaatschap is kosteloos.

Eigen bijdrage voor langdurige zorg

Helaas kan iedereen zomaar afhankelijk worden van langdurige zorg. Stel dat u te maken heeft of krijgt met langdurige zorg, dan vindt u hier een aantal antwoorden op financiële vragen.

Mensen moeten langer thuis blijven wonen en meer zelf regelen: dat is de kern van de hervorming van de langdurige zorg per 1 januari 2015. Ook betaalt u voor langdurige zorg een eigen bijdrage. De hoogte is afhankelijk van uw situatie en uw verzamelinkomen.

Hoeveel eigen bijdrage betaal ik?

De hoogte van uw eigen bijdrage hangt af van uw zorgindicatie (hoeveel zorg u nodig heeft), uw persoonlijke situatie en uw inkomen en vermogen. Het Centraal Administratiekantoor (CAK) berekent uw eigen bijdrage. Hiervoor gebruikt het CAK uw verzamelinkomen van 2 jaar geleden. Wilt u weten hoe hoog uw eigen bijdrage zal zijn? Kijk op www.hetcak.nl.

Hoe telt mijn verzamelinkomen mee voor de eigen bijdrage?

Uw verzamelinkomen bestaat uit het pensioen, de AOW, eventuele lijfrenten én het vermogen van u en een eventuele partner. Inkomsten uit aanmerkelijk belang (box 2) worden ook meegeteld. Over het algemeen

komen deelnemers van SPMS alleen al met hun pensioeninkomen in aanmerking voor de hoogste eigen bijdrage. In 2015 is dat het geval als uw pensioen en AOW samen 57.585 euro of meer zijn. Bij het vaststellen van uw vermogen gaat het CAK uit van een rendement van 8 procent op het vermogen boven het heffingsvrije vermogen in box 3. Het verzamelinkomen houdt al rekening met een rendement van 4 procent op uw vermogen. Voor de eigen bijdrage telt dus een rendement van 12 procent op uw vermogen mee.

Houdt de eigen bijdrage rekening met een thuiswonende partner?

Er zijn twee soorten eigen bijdrage: een hoge en een lage. Gaat u naar een verpleeghuis, maar blijft uw partner thuis wonen? Dan betaalt u de eerste 6 maanden een lage eigen bijdrage voor de langdurige zorg, daarna gaat die bijdrage omhoog. De maximale hoge bijdrage in 2015 is 2.285 euro per maand tenzij u nog een thuiswonende partner heeft. De maximale lage bijdrage is 833 euro per maand.

Kan ik door schenkingen mijn eigen bijdrage verlagen?

Een lager vermogen kan zorgen voor een lagere eigen bijdrage. U schenkt bijvoorbeeld vermogen aan uw kinderen. Dit kan in contanten of op papier. Een schenking op papier – een notariële schuldigerkenning – verplicht u jaarlijks

6 procent rente te betalen aan degene die de schenking ontvangt. Let op: zijn uw pensioen, AOW en eventuele lijfrente samen 57.585 euro (2015) of hoger? Dan maakt het niet uit of u een schenking doet. U betaalt sowieso de hoogste eigen bijdrage op basis van uw inkomen. Oud regime lijfrentes kunt u laten toekomen aan een ander, bijvoorbeeld uw kinderen. Het effect van een schenking is voor de berekening van uw eigen bijdrage pas 2 jaar later merkbaar. Het CAK gebruikt immers altijd uw verzamelinkomen van 2 jaar eerder.

Wmo en Wlz

Nieuwe wetten hebben de 'oude' AWBZ vervangen. Dit zijn de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) en de Wet langdurige zorg (Wlz). De Wmo 2015 regelt zorg thuis. De Wlz regelt zorg in een verpleeghuis.

Heeft u vragen? U kunt contact opnemen via: 020 - 583 62 62 administratie@spms.nl

DNB verlaagt rekenrente Wat betekent dat voor SPMS?

Pensioenfondsen moeten de hoogte van hun verplichtingen vaststellen met een rekenrente die door De Nederlandsche Bank (DNB) wordt vastgesteld. Half juli verlaagde DNB deze ultimate forward rate (UFR). U leest hier wat dat inhoudt en wat het betekent voor SPMS.

Waarom is er een UFR?

Voor langjarige contracten is er onvoldoende marktinformatie beschikbaar, omdat daar vanwege de lange looptijd te weinig handel in bestaat. Daarom moeten fondsen gebruikmaken van de ultimate forward rate (UFR). Die rekenrente is afgeleid van de rentes voor verschillende looptijden in de markt.

Waarom moest de UFR omlaag?

DNB wil dat de UFR zo realistisch mogelijk is. Een te hoge of lage rente kan leiden tot een verkeerd beeld van de financiële positie. In het eerste geval wordt de financiële positie van het fonds te rooskleurig voorgesteld, en dat is nadelig voor jongeren. Omgekeerd is een te lage UFR nadelig voor ouderen.

Wat is er veranderd?

Door de bijstelling van de UFR is deze niet meer gelijk aan een vast percentage van 4,2 procent, maar afhankelijk van de gemiddelde rente van de afgelopen tien jaar. Per 30 juni 2015 is de UFR

3,3 procent. En gezien de huidige lage rentestand daalt de UFR - bij benadering - elke 5 maanden met 0,1 procentpunt.

Wat kunnen de gevolgen zijn voor SPMS?

Daling beleidsdekkingsgraad

De nieuwe UFR zorgt voor een daling van de dekkingsgraad met 2,9 procentpunt per eind juli. Voor pensioenfondsen is sinds de invoering van het nieuw Financieel Toetsingskader de zogenaamde beleidsdekkingsgraad relevant. Daarover leest u meer op pagina 8 tot en met 11 in dit blad. Het effect van de lagere UFR komt slechts geleidelijk terug in deze beleidsdekkingsgraad, omdat die uitgaat van de gemiddelde dekkingsgraden over 12 maanden. De nieuwe UFR wordt dus langzaam in de dekkingsgraad verdisconteerd. Halverwege 2016 is de nieuwe UFR geheel verwerkt in de beleidsdekkingsgraad. Naar verwachting zal deze daarmee dalen met circa 3 procentpunt.

Nieuw herstelplan

Denkbaar is dat SPMS door de daling opnieuw een herstelplan moet indienen. Daarvan is sprake als het vermogen onder het wettelijke minimum van ruim 121 procent zakt. De beleidsdekkingsgraad bedroeg eind juli ongeveer 124 procent. Door de te verwachten daling met

circa 3 procentpunt als gevolg van de UFR, komt het minimum dus dichterbij. In een jaar tijd kan er echter veel gebeuren. Zo kan de dekkingsgraad bijvoorbeeld ook stijgen door beleggingsopbrengsten.

Tot slot

De pensioenpremie verandert niet door de nieuwe UFR. De feitelijk te betalen premie wordt bepaald op basis van een vaste rente van 4 procent. Deze kan wel veranderen door bijvoorbeeld een veranderende levensverwachting.

Tips om uw oude dag financieel door te komen

Voor veel pensioengerechtigden is het ouderdompensioen van SPMS de basis van het inkomen na pensionering. Soms is het, ondanks de AOW en andere aanvullingen, niet voldoende om alles te bekostigen. SPMS geeft u tips voor het geval de bodem van uw vermogen in zicht komt.

De eenvoudigste oplossing is het aanpassen van de uitgaven voor levensonderhoud en wonen. U kunt gaan huren, een goedkopere woning kopen, of geld lenen met uw woning als onderpand.

Renteaftrek

Koopt u een goedkopere woning? Voor de overwaarde die u realiseert bij de verkoop van uw huidige woning, heeft u geen recht op hypotheekrenteaftrek voor het nieuwe huis. Dit is geregeld in de bijleenregeling. Ook als u niet verhuist en geld

leent voor consumptieve uitgaven met uw huis als onderpand, is deze rente niet aftrekbaar. Dat klinkt misschien niet fijn, maar op deze manier geld lenen is voordeliger dan rood staan bij uw bank. Uiteraard moet u dan wel een overkomst kunnen sluiten met een geldverstrekker. Daarbij zullen uw pensioeninkomen en de waarde van de woning een rol spelen.

Beter lenen

Een rekensom. Als u rente betaalt die aftrekbaar is, dan wordt deze gesaldeerd met de bijtelling van het eigenwoningforfait. Dit percentage is inmiddels opgelopen tot 0,75 procent van de WOZ-waarde tot maximaal € 1.050.000, daarboven bedraagt het percentage 2,05 procent. Het bedrag dat resteert, is aftrekbaar tegen maximaal 51 procent. Dit percentage neemt jaarlijks af met 0,5 procent, tot uiteindelijk de aftrek voor iedereen maximaal plaatsvindt tegen 38 procent. In de hypotheekmarkt is een rente van 3 procent inmiddels vrij gangbaar. Als die 3 procent volledig aftrekbaar zou zijn (dus zonder rekening te houden met de bijtelling van het eigenwoningforfait) dan is het fiscale voordeel maximaal 1,53 procent. Als de rente niet aftrekbaar is, dan heeft u dit fiscale voordeel niet. Wel kunt u dan de schuld in mindering brengen op het vermogen (voor zover dat er nog is) in box 3. Het maximale fiscale voordeel is dan 1,2 procent. Als u geld leent waarvan de rente niet aftrekbaar is, hoeft u voor de fiscus niet te voldoen aan de eis om annuïtair of lineair af te lossen. U kunt daarvoor dus nog steeds een aflossingsvrije lening afsluiten. Het verschil tussen wel- en niet-aftrekbare rente is in de hoogste schijf van de inkomstenbelasting dus niet erg groot, zeker niet als ook rekening wordt gehouden met de bijtelling van het eigenwoningforfait.

PensioenInzicht vernieuwd

Afgelopen voorjaar voerde APG een lezersonderzoek uit naar PensioenInzicht. Veel lezers hebben hun mening gegeven: u gaf het magazine gemiddeld een 7,2. Dat is ruim voldoende. Tegelijkertijd vinden we het fijn dat u ons concrete aanknopingspunten gaf om het magazine beter op uw informatiebehoefte te laten aansluiten.

Praktisch & relevant

Uit het onderzoek bleek dat lezers het interessant vinden om te weten hoe het geld wordt belegd. Daarom hebben we de rubriek 'Uitzicht' vervangen door de rubriek 'Wat doet SPMS met mijn geld' (pagina 12). Ook is het verhaal 'Geld & Goed' zakelijker van insteek geworden.

Geef uw e-mailadres door
Een andere conclusie is dat veel lezers het nieuws van SPMS liever digitaal lezen. Wij zijn volgens de Wet Pensioencommunicatie nog steeds verplicht om sommige zaken op papier te communiceren. SPMS gaat echter ook meer informatie digitaal sturen. Hiervoor hebben wij wel uw toestemming nodig. Zo kunnen wij u in de toekomst op de hoogte houden van uw pensioen. Ga naar www.spms.nl/digitaal en vul uw e-mailadres in.

Colofon

Redactiecommissie
SPMS & APG

Concept en realisatie
APG & Scripta Communicatie,
Amsterdam

Vormgeving
Noto, Maastricht

Fotografie
Frank Ruiten
Winand Stut

Drukwerk
Roto Smeets Grafiservices

Redactieadres
Redactie PensioenInzicht
Postbus 6003
1005 EA Amsterdam

Dit magazine is gedrukt
op 100% gerecycled,
FSC-gecertificeerd papier.

SPMS streeft ernaar om correcte en actuele informatie te verstrekken. Niet altijd kan gegarandeerd worden dat de informatie juist is op het moment dat deze wordt ontvangen of dat de informatie na verloop van tijd nog steeds juist is. Daarom kunnen aan de informatie in deze uitgave geen rechten worden ontleend en wordt geen aansprakelijkheid aanvaard voor schade als gevolg van onjuiste en/of gedateerde informatie, binnen de grenzen van de Nederlandse wet.

Feiten & cijfers

Koopkracht

In 2014/2015 is de koopkracht voor veel Nederlanders licht toegenomen en dan met name onder de hoge inkomens. Voorbeeld: Tweeverdieners, twee kinderen, inkomens van € 75.000 en € 50.000: +0,6%.

Gepensioneerden zagen hun koopkracht dalen. Voorbeeld: een paar met twee AOW-uitkeringen en pensioen van € 60.000 en € 15.000: -0,5%.

Bron: Nibud

Hoe kijken Nederlanders naar de financiële toekomst?

Het consumentenvertrouwen is in het tweede kwartaal toegenomen van -2 naar +5 (op een schaal van -100 tot +100, waarbij 0 neutraal is).

Het vertrouwen in het economisch klimaat is toegenomen van +4 in het eerste kwartaal naar +19 in het tweede kwartaal.

De koopbereidheid is een klein beetje toegenomen van -6 in het eerste kwartaal naar -5 in het tweede kwartaal.

Bron: CBS

Inzicht is belangrijk

Een goed en realistisch inzicht in uw financiën is belangrijk.

Wie zich voorbereidt op bijvoorbeeld inkomensterugval (na pensionering, med.), houdt beter grip op de financiën dan mensen die zich hier niet op voorbereiden (73% t.o.v. 43%). Voorbereiden leidt bij deze groep ook tot minder zorgen over geld (39% t.o.v. 80%) en minder moeite met rondkomen (27% t.o.v. 67%).

Tips over uw financiële toekomst leest u in dit magazine.

Bron: Nibud